

ਸਿਵਲ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਫਾਲਸੈ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਸ਼੍ਰੀ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਆਦਿ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1956 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 7.

ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ (1950 ਦਾ XXVII) - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(f)-ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਮਾਈਸਿਸ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(f)।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (f) ਦੁਆਰਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਜਮੇਰੀ ਗੇਟ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਬੰਗਾਲੀ ਮੱਲ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 90 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬੰਗਾਲੀ ਮੱਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਉਸਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਹੋਲਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆ ਗਏ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 (ਦਿੱਲੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ) ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿੱਲੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੇਤੁਕੀ, ਖਤਰਨਾਕ, ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ, 1950, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੁਦਈ, ਇਸ ਲਈ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਬੇਲੋੜਾ, ਖਤਰਨਾਕ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ।

ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

1. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ?

2. ਕੀ ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਪ੍ਰੀਮਾਈਜ਼ ਈਵੀਕਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ?

ਅੱਜ ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ।

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2- ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 58 ਕਲਕੱਤਾ ਵੀਕਲੀ ਨੋਟ 1066 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ, 1950, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(f) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰਅਨੁਛੇਦ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।"

ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ, ਮੇਰਠ ਸਬ-ਏਰੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1956 All. Law Journal 251) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(f), ਅਨੁਛੇਦ 31 ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਪੰਨਾ 256 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਪੈਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:—

"ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।"

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੰ. 1 ਦਾ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਇਕ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਪ੍ਰੀਮਾਈਜ਼ ਈਵੀਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 113, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਦਰਅਸਲ, ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਡੀ. ਬਹਿਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ:—

"ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ?"

ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਤੁਰੰਤ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।

ਡੀ.ਡੀ. ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਬੀ.ਡੀ. ਬਾਹਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੀ.ਕੇ. ਦਫਤਰੀ, ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਆਈ.ਡੀ. ਦੁਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ- ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ 1950 ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ 27 ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 113, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਵਾਲਾ ਸਮੇਤ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੈਚ ਅੱਜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 113 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ।

ਜਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੱਖੀ ਮੁਦਾਲਾ, ਜੋ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਅਜਮੇਰੀ ਗੇਟ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ (pro forma) ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਹਿਤ ਵਿੱਚ 90 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੰਗਾਲੀ ਮਲ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੀਜ਼-ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਿੱਲੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੇਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੱਗੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਕਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (58 C.W.N. 1066.) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖ਼ਿਰੋਡ ਕਮਾਂਡਰ, ਮੇਰਠ ਉਪ-ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (A.I.R. 1956 All. 507)। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਲਾ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ-

"ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹਾਤੇ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ?"

ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 113, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੁਝ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ "ਸਰਕਾਰੀ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਦੁਕਵਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ: -

"ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ/ਮਾਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਫੌਜੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਜੈਕਟਮੈਂਟ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੰਗੇ/ਭਾੜੇ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਬੇਦਖਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਪਰਿਸਿਸ (ਰਿਕੁਇਜ਼ਸ਼ਨ ਐਂਡ ਈਵੀਕਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ।"

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (1) ਜੇਕਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ-

(a) ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, -

(1) ਸਬ-ਲੇਟ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ, ਜਾਂ

(ii) ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਜਾਂ

(b) ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ "ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।"

ਧਾਰਾ 4 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- (1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝੇਗੀ, ਅਤੇ, ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:"

ਧਾਰਾ 5 ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"(1) ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਦੁਖੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਉਪਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 6 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ-

"ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਧਾਰਾ 7 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਨੇਕ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 8, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ 1,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਧਾਰਾ ਨੰਬਰ 10 ਇੱਕ ਆਮ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ (*ultra vires*) ਮੰਨਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) (f) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁਛੇਦ 14, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, "ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ" ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨੁਕਤਾ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ "ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ" ਅਤੇ ਆਈਟਮ (f) "ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ"। ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ 5ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਉੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (d), (e) ਅਤੇ (f) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਨਹਾ, ਜੇ., ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।

ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਹਨ, ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 19 (1) (f) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਜੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਫੈਸਲਾ-

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋੜ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 (a) ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।"

ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਐਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਥਿਤੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਡਾ. ਖਰੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨਿਆ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ, ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਾਰੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਏਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਖਦਸ਼ਾ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਵਾਂ ਨਿਰਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇੰਨੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19(1) (f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਸੰਪੱਤੀ ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਅਪੀਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਰੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ

ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੇ ਜੋ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ.. ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਇੰਨਾ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ। ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਬ-ਲੈਟਿੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ। ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਅਲਾਟ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਵ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਫੁੱਟਪਾਥਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਵਾਈਆਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੂਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 90 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰ

ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਣਯੋਗ ਸਾਲੀਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਅਹਾਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹਾਤੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਅਸਾਧਾਰਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਮਾਣਯੋਗ ਸਾਲੀਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ।

ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 19(1) (f) ਦੁਆਰਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 113, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 150।

ਡੀ. ਕੇ. ਐਮ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੀਨੂੰ ਬਾਲਾ